

หัวข้อวิจัย การเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ของผู้ใหญ่วัยกลางคนในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ผู้ดำเนินการวิจัย ประกาย จิโรจน์กุล, นิภา ลีสุคนธ์, เรณู ขวัญยืน และวันเพ็ญ แก้วปาน
ที่ปรึกษา รศ.ร.อ.หญิง ดร. ศิริพันธ์ สาสัตย์

ประธานสาขาพยาบาลศาสตร์ สมาคมพุดชาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย
อาจารย์ประจำหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และคณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

ปี พ.ศ. 2560

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ และระดับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของผู้ใหญ่วัยกลางคน และเพื่อสร้างสมการทำนายการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ จากปัจจัยส่วนบุคคลและความคาดหวังเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ กลุ่มตัวอย่างเลือกโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จากประชากรในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ที่เป็นผู้ใหญ่วัยกลางคน (อายุ 35-60 ปี) ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไป ความคาดหวังต่อการดูแล และการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ โดยมีค่า CVI ของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เท่ากับ 0.97 และ 1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 และ 0.93 ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.07, S.D. = 0.66) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เป็นความคาดหวังด้านร่างกาย คือการช่วยเหลือตัวเองได้ในการทำกิจวัตรประจำวัน (Mean = 4.54, S.D. = 0.78) สำหรับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของการเตรียมตัวในระดับมากที่สุด ในด้านจิตใจ คือ การพยายามพึ่งตนเอง มากกว่าพึ่งคนอื่น (Mean = 4.56, S.D. = 0.78) และการเตรียมตัวน้อยที่สุดในทางด้านร่างกาย คือ การออกกำลังกาย หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่มีไขมันสูง และควบคุมร่างกายไม่ให้อ้วนลงพุง (Mean = 2.86, 3.15 และ 3.18 ตามลำดับ)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของผู้ใหญ่วัยกลางคน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทดสอบโดยสถิติ Chi-square test คือ ตัวแปร เพศ การศึกษา สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ความพอเพียงของรายได้ และการมีบ้านหรือที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ส่วนผลการทดสอบโดย Pearson's Product Moment Correlation ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความคาดหวังเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ ($r=0.648$, $p\text{-value} < .01$) และตัวแปรที่มีนัยสำคัญเหล่านี้ได้นำไปสร้างสมการเพื่อทำนายตัวแปรการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ต่อไป

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน พบว่า การใช้ตัวแปรความคาดหวังเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ รายด้าน สามารถสร้างสมการทำนายการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของ

ผู้ใหญ่วัยกลางคนได้ชัดเจนกว่าความคาดหวังโดยรวม โดยพบว่า คือ ความคาดหวังด้านจิตวิญญาณ และด้านร่างกายเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ การมีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ทำงานบริษัท การนับถือศาสนาพุทธ และการมีระดับการศึกษานุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพขึ้นไป สามารถร่วมกันทำนายการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ได้ร้อยละ 46.9 ($R=.685$, $R^2 = .469$)

คำสำคัญ: ความคาดหวังเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ, การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ, ผู้ใหญ่วัยกลางคน

Research Title	Self-Preparation Towards Old Age of Middle-Adults Living in Bangplad, Bangkok Metropolis
Researcher	Pragai Jirojanakul, Nipa Leesukol, Renu Kwanyuen and Wonpen Kaewpan
Research Consultants	Assoc. Prof. Capt. Dr. Siriphan Sasat
Organization	Faculty of Nursing, Suan Dusit University; Faculty of Public Health, Mahidol University
Year	2017

The purposes of this study were to assess the level of the expectancy on being older persons and of the self-preparation towards old age of middle-adults and to estimate an equation to predict the self-preparation of middle-adults from the personal factors and the expectancy on being older persons. The sample of 400 persons were selected from middle-adults (aged 35-60 years) who were qualified with the predetermined criteria, using multi-stage random sampling technique. Data were collected using the questionnaire, developed by researchers, having three sections namely: - the personal data, the expectancy on being older persons and the self-preparation towards old age sections. The CVI of sections 2, 3 of the questionnaire were 0.97 and 1.0; while its reliability were 0.92 and 0.93 respectively.

It was found that the expectancy of the sample on being older persons was in high level in general (Mean 4.07, S.D. 0.66), by which the item on physical aspect: able to help oneself in doing daily life activities got the highest score (Mean 4.54, S.D. 0.78). As for the self-preparation towards old age, in general it was in the high level (Mean 4.00, S.D. 0.55), by which the item on psychological aspect: trying to rely on oneself instead of others got the highest score (Mean 4.56, S.D. 0.78), while the item on physical aspect: doing exercise, avoiding high fat diet, and controlling of abdominal obesity were got lowest scores (Mean 2.86, 3.15, and 3.18 Respectively).

The chi-square tests revealed statistical relationships between sex, education, marital status, religion, occupation, income per month, adequacy of income, having house or shelter and the self-preparation towards old age at .05 level of significance. Meanwhile, the Pearson's Product Moment Correlation test showed significant relationship between the expectancy on being older persons and the self-preparation towards old age ($r=0.648$, $p\text{-value} < .01$). Those variables were later included to estimate a prediction equation of the self-preparation towards old age.

The Stepwise multiple regression analysis revealed the best equation to predict the self-preparation towards old age, with the Coefficient of determination (R^2) at 0.467 ($R = .685$), which included independent variables as follows:- the expectancy on being older persons, on spiritual and physical aspects; working as government officials/state enterprise employees/private company employees, being Buddhists, and having education at vocational certificate level or higher levels.

Keywords: Expectancy on being older persons, Self-preparation towards old age, Middle-adults